

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра психологічного консультування та психотерапії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор В.В. Александров

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Основи невротології та психіатрії _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
напряму підготовки _____ психологія _____
(шифр і назва напряму підготовки)
для спеціальності _____ 6.030102 Психологія _____
(шифр і назва спеціальності (тей))
спеціалізації _____
(назва спеціалізації)
факультету _____ психології _____
(назва факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Основи неврології та психіатрії. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 6.030102 Психологія, спеціальністю 030102 Психологія „____” _____, 2012.- 28 с.

Розробники:

зав. кафедри психологічного консультування і психотерапії, д.психол.н., проф. Кочарян О.С.

доцент кафедри психологічного консультування і психотерапії, к.психол.н. Терещенко Н.М.

доцент кафедри психологічного консультування і психотерапії, к.психол.н. Фролова Є.В.

доцент кафедри психологічного консультування і психотерапії, к.мед.н. Федосєєв В.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психологічного консультування і психотерапії

Протокол № 15 від “12” червня 2012 р.

Завідувач кафедрою психологічного консультування і психотерапії,

д.психол.н., проф. _____ (Кочарян О.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“12”червня 2012 р.

Схвалено методичною комісією факультету психології

Протокол № 5 від “14” червня 2012 р.

“14” червня 2012 р. Голова _____ (Маєвська Н.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань (шифр і назва)	за вибором вищого навчального закладу	
	Напрямок підготовки <u>психологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.030102 Психологія</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		3-й	3-й
Загальна кількість годин - 108		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	34 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		17 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		57 год.	98 год.
		ІНДЗ: год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 1/2
- для заочної форми навчання – 1/5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Основи неврозології та психіатрії є поглиблення теоретичних уявлень щодо психічної патології, її основних форм та чинників етіопатогенезу. В даному курсі відображено тенденцію сучасної світової психіатрії, що полягає у відході від класифікації психічних захворювань (нозологічних форм) до класифікації психічних, невротичних та поведінкових розладів (симптомів та синдромів).

Викладання курсу передбачає читання лекцій та проведення практичних занять та спрямоване на активізацію самостійної роботи студентів щодо вивчення науково-практичної та наукової літератури з неврозології та психіатрії, роботі в мережі Інтернет тощо.

Завдання:

1. Поглибити теоретичні знання та практичні навички щодо виявлення психічної патології.
2. Розглянути основні чинники, що сприяють формуванню психічної патології.
3. Вивчити основи психопатології, порушення емоційної, розумової та моторної сфер
4. Засвоїти основні синдроми невротичних розладів.
5. Розглянути основні форми ендогенної психічної патології.
6. Засвоїти основні принципи сучасної класифікації психічних розладів (МКХ-10).

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

Знати:

- історію формування психіатричного знання;
- основні принципи сучасної класифікації психічних розладів;
- основні чинники етіопатогенезу психічних розладів;
- основні форми невротичних розладів. Співвідношення понять симптом, синдром, нозоформа;
- особливості соматичних порушень при неврозах;
- основні форми ендогенних психічних розладів;
- психічні порушення при черепно-мозкових травмах та інтоксикаціях різного генезу.

Вміти:

- виявити ознаки психічного захворювання;
- орієнтуватися в класифікації МКХ-10;
- відібрати методи для диференційної діагностики невротичних розладів;
- користуватися спеціальною та довідковою літературою із зазначених питань;
- диференціювати різні форми невротичних розладів.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи клінічної психіатрії

Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.

Становлення психіатрії як галузі медицини. Загальна та приватна, «велика» та «мала» психіатрія. Взаємозв'язок між сучасними психіатрією, неврологією та психологією, розширення прикладних можливостей сучасної психології. Структура психічних функцій та психіатричної симптоматики. Етіологія та патогенез психічної патології. Методи сучасної психіатрії.

Тема 2. Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.

Психопатологічна характеристика початкового та гострого періодів в травматичній хвороби. Травматичні психози гострого періоду. Психічні порушення пізнього та віддаленого періоду.

Психічна патологія при гострих та хронічних інфекціях. Загальна клінічна характеристика.

Соматогенні психічні розлади та психосоматичні хвороби. Роль психічних факторів у виникненні та протіканні соматичних хвороб. Зміни особистості при хронічних соматичних захворюваннях.

Судинна психічна патологія. Психотичні порушення. Гострі судинні психози. Синдроми деменції.

Медична профілактика та терапія неврологічних та соматичних захворюваннях.

Тема 3. Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях.

Виробничі, побутові інтоксикації та інтоксикації ліками. Токсикоманії та наркоманії. Алкогольне сп'яніння. Алкоголізм. Вікові та статеві особливості розвитку хронічного алкоголізму. Алкогольні психози. Медична профілактика та терапія інтоксикаційної психічної патології.

Тема 4. Епілепсія.

Визначення та класифікація епілепсії. Клінічна характеристика. Етіологія та патогенез. Медична профілактика та терапія при епілепсії

Тема 5. Олігофренії та інволюційна психічна патологія.

Непсихотичні психічні порушення. Пресенільні психози. Деменції пресенільного віку. Старечі психози. Медична профілактика та терапія інволюційної психічної патології.

Загальна характеристика та класифікація олігофренії. Медична терапія та соціальна реабілітація.

Тема 6. Шизофренія.

Проблеми діагностики та систематизації. Загальна клінічна характеристика. Клінічні форми. Медична профілактика та терапія при шизофренії.

Тема 7. Біполярний розлад.

Клінічна картина. Розвиток біполярного розладу. Етіологія і патогенез. Медична профілактика та терапія при біполярному розладу.

Тема 8. Розлади особистості та суїцидальний ризик.

Акцентуації та психопатії. Класифікація та клінічна картина психопатій. Паранойяльна психопатія. Психопатія афективного типу. Шизоїдна психопатія. Психопатія збудженого типу. Психастенічна психопатія. Істерична психопатія. Астенічна психопатія. Психопатія нестійкого типу.

Загальна суїцидологія. Соціально-демографічні чинники. Медичні чинники суїцидального ризику.

Модуль 2. Основи невротології

Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної невротології. Методологічні проблеми невротології.

Історія розвитку уявлень про функціональні (невротичні) розлади. Сучасний стан невротології як науки. Посилення ролі нервово-психічних факторів у виникненні захворювань. Наукові платформи дослідження неврозів: нейрофізіологічна, антинозологічна, психологічна. Еволюція поняття «норма». Норма як зона функціонального оптимуму. Норма як характеристика суб'єкта. Релятивістичне розуміння поняття «норма».

Тема 2. Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.

Уявлення про психічну травму. Характеристики травми. Теорії травм. Типи конфліктних ситуацій в класифікації В.Н. Мясіщева. Умовно-патогенні та об'єктивно-значимі травми. Шкала Холмса-Раге.

Антиципаційна теорія неврозогенезу. Преморбідні особистісні риси. Особливості вищої нервової діяльності. Роль акцентуацій характеру. Преморбідні особливості темпераменту й характеру.

Тема 3. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в невротології.

Структура психічних функцій та невротичної симптоматики. Поняття «симптом», «синдром», «нозологічна форма». Історія виникнення й сучасний стан Міжнародної класифікації хвороб (МКХ). Принципи класифікації МКБ-10. Загальна характеристика рубрикації F40 - F49 «Невротичні, пов'язані зі стресом, і соматоформні розлади». Основні принципи психологічної діагностики в клініці неврозів.

Тема 4. Фобічні тривожні розлади:

Загальна характеристика фобічних тривожних розладів. Агорафобія: загальна характеристика, діагностичні критерії, теорії розвитку. Соціальні фобії: загальна характеристика, діагностичні критерії, теорії розвитку. Специфічні (ізолювані) фобії: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Тема 5. Інші тривожні розлади.

Панічний розлад (епізодична пароксизмальна тривожність): особливості протікання панічних атак, характеристика соматичних проявів, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Генералізований тривожний розлад: основні відмінності від панічного розладу, соматичні симптоми, діагностичні

критерії, теорії розвитку. Змішаний тривожний та депресивний розлад: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Тема 6. Обсесивно-компульсивний розлад.

Загальна характеристика обсесивно-компульсивних розладів. Уявлення про обсесії та компульсії. Переважно нав'язливі думки або міркування (розумова жуйка): контрасні думки, квазіфілософські міркування, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Переважно компульсивні дії (нав'язливі ритуали): загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Поєднані нав'язливі думки та дії.

Тема 7. Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.

Роль стресових ситуацій у виникненні порушень адаптації. Гостра реакція на стрес: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Посттравматичний стресовий розлад: класифікація стресових ситуацій, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Розлад реакцій пристосування: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку, особливості протікання у дитячому та підлітковому віці.

Тема 8. Дисоціативні (конверсійні) розлади.

Історія вивчення конверсійних розладів. Поняття «конверсія» та «дисоціація». Дисоціативна амнезія. Дисоціативна фуга. Дисоціативний ступор. Транс та одержимість. Дисоціативні розлади рухів та відчуттів: синдром Ганзера, конвульсії, анестезія. Психологічні теорії розвитку.

Тема 9. Соматоформні розлади.

Загальна характеристика соматоформних розладів. Соматизований розлад: особливості динаміки, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Недиференційований соматизований розлад. Іпохондричний розлад: уявлення про дисморфофобію, нозофобії, особистісні риси хворих, особливості динаміки, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Соматоформна дисфункція вегетативної нервової системи: «невроз серця», «невроз шлунка», «нервова діарея» та ін., роль психогенних факторів, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Тема 10. Інші невротичні розлади.

Неврастенія. Історія вивчення неврастенії. Соматичні симптоми. Види неврастенії. Особистісні риси хворих на неврастенію. Загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Синдром деперсоналізації/дереалізації: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії патогенезу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Основи клінічної психіатрії												
Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.	7	2	1			4	6					6
Тема 2. Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.	9	2	1			6	8	1				7
Тема 3. Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях.	9	2	1			6	10	1	1			8
Тема 4. Епілепсія.	9	2	1			6	10	1	1			8
Тема 5. Олігофренії та інволюційна психічна патологія.	9	2	1			6	8	1				8
Тема 6. Шизофренія.	10	2	1			7	13	2	1			10
Тема 7. Біполярний розлад.	9	2	1			6	8					8
Тема 8. Розлади особистості та суїцидальний ризик.	8	2	1			5	7					7
Разом за модулем 1	70	16	8			46	71	6	3			62
Модуль 2. Основи неврології												
Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної неврології. Методологічні	6	1	1			4	6	1				5

проблеми неврозології.												
Тема 2. Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.	7	1	1			5	6					6
Тема 3. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврозології.	8	2	1			5	8	1				7
Тема 4. Фобічні тривожні розлади:	8	2	1			5	8	1				7
Тема 5. Інші тривожні розлади.	6	2				4	4					4
Тема 6. Обсесивно-компульсивний розлад.	8	2	1			5	9	1	1			7
Тема 7. Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.	8	2	1			5	7					7
Тема 8. Дисоціативні (конверсійні) розлади.	8	2	1			5	9	1	1			7
Тема 9. Соматоформні розлади.	8	2	1			5	7					7
Тема 10. Інші невротичні розлади.	7	2	1			4	9	1	1			7
Разом за модулем 2	74	18	9			45	74	6	3			64
Усього годин	144	34	17			93	144	12	6			126

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин	
Модуль 1		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині. Тема 2. Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.	2	
2	Тема 3. Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях. Тема 4. Епілепсія.	2	1
3	Тема 5. Олігофренії та інволюційна психічна патологія. Тема 6. Шизофренія.	2	1
4	Тема 7. Біполярний розлад. Тема 8. Розлади особистості та суїцидальний ризик.	2	1
Модуль 2			
5	Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної неврології. Методологічні проблеми неврології. Тема 2. Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів. Тема 3. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврології.	2	1
6	Тема 4. Фобічні тривожні розлади: Тема 5. Інші тривожні розлади.	3	1
7	Тема 6. Обсесивно-компульсивний розлад. Тема 7. Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.	2	
8	Тема 8. Дисоціативні (конверсійні) розлади. Тема 9. Соматоформні розлади. Тема 10. Інші невротичні розлади.	2	1
	Всього	17	6

6.Зміст практичних занять

модуль №1

Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення питання про місце психіатрії в особистісному та професійному житті студента-психолога.

Контрольні питання до практичного заняття:

1.Історичні етапи розвитку психіатрії як науки.

2. Структура сучасної психіатрії.
3. Поняття норми та патології в психіатрії.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4.

Тема 2. Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.*

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення питання про симптоми та синдроми в психіатрії. Принципи нозологічного діагнозу.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Поняття симптому в психіатрії.
2. Поняття синдрому. Принципи формування синдромологічного діагнозу.
3. Поняття нозологічного діагнозу. Принципи нозологічної діагностики.
4. Психічна патологія при неврологічних захворюваннях.
5. Психічна патологія при соматичних захворюваннях.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5.

*Проводиться як на денній, так і на заочній формі навчання.

Тема 3. Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення питання про клінічні прояви зловживанням психоактивними речовинами.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні прояви при алкоголізмі.
2. Клінічні прояви при найбільш розповсюджених наркотичних речовинах.
2. Принципи терапії зловживання психоактивними речовинами.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 2, 10.

Тема 4. Епілепсія

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення питання про клінічні прояви епілептичних нападів та клінічних ознак психічної патології при епілепсії.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Основні клінічні ознаки судомних та безсудомних нападів при епілепсії.
2. Класифікація епілептичних нападів..
3. Основні психічні розлади при епілепсії.
4. Принципи корекції епілепсії як хвороби.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10.

Тема 5. Олігофренії та інволюційна психічна патологія.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів розумової відсталості та дементних порушень.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Основні клінічні ознаки розумової відсталості.
2. Класифікація розумової відсталості.

3. Захворювання, при яких розвивається розумова відсталість.

4. Ознаки деменції, та захворювання, які супроводжуються деменцією.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10.

Тема 6. Шизофренія

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів шизофренії, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні ознаки шизофренії.

2. Класифікація шизофренічних розладів.

3. Основні типи перебігу захворювання.

4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10, 11, 13, 15.

*Проводиться як на денній, так і на заочній формі навчання.

Тема 7. Біполярний розлад.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів біполярного розладу, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні ознаки біполярного розладу.

2. Класифікація біполярного розладу.

3. Основні типи перебігу захворювання.

4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 2, 3, 4. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 9, 10, 11, 15, 16

Тема 8. Розлади особистості та суїцидальний ризик.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних ознак розладів особистості. Види та класифікація розладів особистості, Поняття про суїцидальний ризик.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Поняття розладу особистості.

2. Класифікація видів розладу особистості.

3. Основні клінічні прояви розладу особистості.

4. Принципи корекції розладів особистості.

5. Поняття про суїцидальний ризик, принципи корекції.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 2, 3, 4. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 9, 10, 11, 15, 16

Модуль 2

Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної невротології. Методологічні проблеми невротології.

Групова дискусія з теми заняття. Історичні аспекти розвитку невротології, її місце в сучасній психіатрії. Методологічні підходи до розвитку цього напрямку.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Історія виникнення невротології як напрямку.

2. Предмет та структура сучасної неврозології.

3.Методологічні проблеми неврозології.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 2,3, 4. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 9, 10,11, 15, 16

Тема 2. Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.

Групова дискусія з теми заняття. Психологічні чинники, які обумовлюють розвиток розладів невротичного регістру.

Контрольні питання до практичного заняття:

1.Етіологічні чинники розвитку невротичних розладів.

2. Патогенетичні основи розвитку невротичних розладів.

3.Методи в неврозології.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 2,3, 4. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 9, 10,11, 15, 16

Тема 3. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврозології.

Групова дискусія з теми заняття. Теорії розвитку невротичних розладів. Особливості синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврозології .

Контрольні питання до практичного заняття:

1.Теорії розвитку невротичних розладів.

2. Синдромологічний діагноз вневрозології.

3. Нозологічний діагноз в неврозології.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 2,3, 4. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 9, 10,11, 15, 16

Тема 4. Фобічні тривожні розлади:

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів фобічних та тривожних розладів, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1.Клінічні ознаки фобічних та тривожних розладів.

2. Класифікація фобічних та тривожних розладів.

3. Основні типи перебігу захворювання.

4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10,11, 13, 15.

Тема 5. Інші тривожні розлади.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів різних фобічних розладів, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1.Клінічні ознаки інших фобічних розладів.

2. Класифікація інших фобічних розладів.

3. Основні типи перебігу захворювання.

4.Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10, 11, 13, 15.

Тема 6. Обсесивно-компульсивний розлад.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів обсесивно-компульсивних розладів, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні ознаки обсесивно-компульсивних розладів.
2. Класифікація обсесивно-компульсивних розладів.
3. Основні типи перебігу захворювання.
4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10, 11, 13, 15.

Тема 7. Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів реакцій на тяжкий стрес та порушення адаптації, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні ознаки реакцій на тяжкий стрес та порушення адаптації.
2. Класифікація реакцій на тяжкий стрес та порушення адаптації.
3. Основні типи перебігу захворювання.
4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10, 11, 13, 15.

Тема 8. Дисоціативні (конверсійні) розлади.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів дисоціативних розладів, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні ознаки дисоціативних розладів.
2. Класифікація дисоціативних розладів.
3. Основні типи перебігу захворювання.
4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10, 11, 13, 15.

Тема 9. Соматоформні розлади.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів соматоформних розладів, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні ознаки соматоформних розладів.
2. Класифікація соматоформних розладів.
3. Основні типи перебігу захворювання.

4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10, 11, 13, 15.

Тема 10. Інші невротичні розлади.

Групова дискусія з теми заняття. Обговорення основних клінічних проявів інших невротичних розладів, принципів діагностики та принципів лікування.

Контрольні питання до практичного заняття:

1. Клінічні ознаки інших невротичних розладів.

2. Класифікація інших невротичних розладів.

3. Основні типи перебігу захворювання.

4. Основні принципи корекції виявлених порушень.

Література (з базового списку літератури до курсу): 1, 3, 4, 5. Література (з допоміжного списку літератури до курсу): 1, 9, 10, 11, 13, 15.

*Проводиться як на денній, так і на заочній формі навчання.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
Модуль 1		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.	6	6
2	Тема 2. Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.	6	7
3	Тема 3. Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях.	7	8
4	Тема 4. Епілепсія.	6	8
5	Тема 5. Олігофренії та інволюційна психічна патологія.	6	8
6	Тема 6. Шизофренія.	7	10
7	Тема 7. Біполярний розлад.	6	8
8	Тема 8. Розлади особистості та суїцидальний ризик.	6	7
Модуль 2			
5	Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної невротології. Методологічні проблеми невротології.	5	5
6	Тема 2. Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.	5	6

7	Тема 3. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврозології.	6	7
8	Тема 4. Фобічні тривожні розлади:	5	7
	Тема 5. Інші тривожні розлади.	5	4
	Тема 6. Обсесивно-компульсивний розлад.	5	7
	Тема 7. Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.	5	7
	Тема 8. Дисоціативні (конверсійні) розлади.	5	7
	Тема 9. Соматоформні розлади.	5	7
	Тема 10. Інші невротичні розлади.	5	7
	Разом	93	126

8. Методи навчання

Програмою передбачено наступні методи навчання:

1) **лекції**, спрямовані на поглиблення теоретичних знань щодо етіології, патогенезу, класифікації, клінічних проявів та методів психологічної корекції найбільш розповсюджених психічних захворювань неспсихотичного та психотичного рівнів;

2) **практичні заняття**, які спрямовані на закріплення знань отриманих при проведенні лекційних занять, обговоренні клінічних випадків в якості супервізії та підготовки реферативних матеріалів, які обумовлені темою практичного заняття;

2) **самостійна робота для денної форми навчання**, яка передбачає підготовку студентів до лекцій та виконання реферативних робіт, які повинні бути складені у визначений викладачем термін:

- реферативна робота з основ неврозології, в якій повинні бути відображені основні теорії розвитку невротичних розладів, класифікація невротичних та пов'язаних зі стресом розладів, основні клінічні прояви цих хвороб та особливості психологічної корекції даної патології. Робота складається в індикативному реферуванні (розширеному анотуванні) книг (монографій, збірників праць, збірників доповідей і т.п.), а також наукових статей (теоретичних, експериментальних, методичних, описових, оглядових і т.д.) за означеними темами;

- реферативна робота з основ психіатрії, в якій повинні бути відображені основні дані стосовно причин та механізмів розвитку найбільш розповсюджених психічних розладів, принципів діагностики вказаних хвороб та основи психологічної корекції. Робота складається в індикативному реферуванні (розширеному анотуванні) книг (монографій, збірників праць, збірників доповідей і т.п.), а також наукових статей (теоретичних, експериментальних, методичних, описових, оглядових і т.д.) за означеними темами;

3) **для студентів заочної форми навчання** передбачає підготовку студентів до лекцій та практичних занять та виконання контрольної роботи, яка повинна бути складена до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Контрольна робота складається з двох питань:

- перше питання теоретичного характеру щодо чинників та механізмів розвитку психічної патології;
- друге питання присвячене детальному розгляду певного виду психічної патології.

Контрольну роботу розподілено на 10 варіантів, які наведено у додатку 1.

4) **консультація** – форма індивідуальної роботи студента із викладачем, спрямована на вирішення труднощів, які виникли під час вивчення лекційного матеріалу та самостійної роботи, або за наявності бажання студента отримати більш поглиблене знання стосовно предмету навчальної дисципліни.

9. Методи контролю

У якості поточного контролю передбачено оцінювання практичної та самостійної роботи. Практична робота за модулем оцінюється у 30 балів, які розподіляються на 16 балів за зміст роботи (коректність проведеного завдання, якість обробки та інтерпретації результатів, грамотність зроблених висновків), 4 бали за активність на занятті та 10 балів за виконання та захист реферативної роботи.

Для студентів денного відділення

У якості поточного контролю передбачено оцінювання практичної та самостійної роботи. Практична робота оцінюється у 20 балів, які розподілено на 4 балів за своєчасність та 16 балів за зміст роботи.

Критерії оцінювання практичної роботи

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-4	Практична робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-16	- самостійність виконання; - відповідність кількості досліджуваних та використаних методик вимогам практичної роботи; - коректність застосування і обробки психодіагностичних методик; - грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо).

Реферативні роботи оцінюються у 10 балів кожна, які розподіляються на 7 балів за зміст реферату та 3 за своєчасність виконання роботи.

Критерії оцінювання реферативної роботи

Показник, що	Критерії оцінювання
--------------	---------------------

оцінюється	
Своєчасність 0-3	реферативна робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-7	- самостійність, оригінальність; - використання основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел; - відповідність формальним критеріям (структура, володіння сучасним науковим матеріалом. послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо); - вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.

Для студентів заочного відділення

У якості контролю передбачено оцінювання контрольної роботи. За виконану контрольну роботу студент отримує 60 балів, які розподілено на 10 балів за своєчасність та 25 балів за зміст кожного з двох завдань роботи.

Критерії оцінювання контрольної (реферативної) роботи для студентів заочного відділення

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-10	реферативна робота складена у встановлений викладачем термін (до початку сесії). У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-25	- самостійність, оригінальність; - використання основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел; - відповідність формальним критеріям (структура, володіння сучасним науковим матеріалом. послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо); - вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.

У якості контрольного семестрового заходу для студентів денного та заочного виду навчання передбачено складання **екзамену**. Екзаменаційна робота є письмовою роботою, яка складається із двох завдань, кожне завдання оцінюється у 20 балів. Перше завдання відповідно з основ неврозології та психіатрії містять питання теоретичного характеру. Відповідь на ці питання повинні складати самостійне осмислення теоретичного матеріалу з відповідної теми. Друге завдання стосується практичного застосування отриманих знань. Залікову роботу

розподілено на 20 варіантів. Номер варіанту екзаменаційної роботи може бути закріплений за студентом шляхом випадкового вибору або за вибором викладача.

Критерії оцінювання залікової роботи

Бали за контрольне питання	Критерії оцінювання
18-20	У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.
14-17	Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
10-13	Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
5-9	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
0-4	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Питання до підготовки до семестрового контролю.

1. Предмет психіатрії та наркології. Основні етапи розвитку психіатрії.
2. Структура психіатричної та наркологічної допомоги, психіатричної лікарні й диспансеру.
3. Правові принципи психіатричної допомоги. Сучасна концепція охорони психічного здоров'я в Україні.
4. Проблеми реадaptaції і реабілітації психічно хворих.
5. Методика клініко-психопатологічного дослідження.
6. Поняття психопатологічного симптому, синдрому та захворювання.
7. Принципи та методи соціально-трудової реабілітації психічно хворих та профілактики психічних захворювань

8. Класифікація та визначання порушень відчуттів: гіперестезії, гіпестезії, анестезії, сенестопатії.
9. Класифікація та визначання порушень сприймань: ілюзії, психосенсорні розлади, галюцинації.
10. Способи виявлення розладів відчуттів, сприймань та уявлень.
11. Класифікація та визначення порушень пам'яті
12. Способи виявлення розладів пам'яті.
13. Класифікація та визначення порушень мислення та інтелекту
14. Способи виявлення розладів мислення та інтелекту.
15. Класифікація та визначення порушень емоцій
16. Способи виявлення розладів емоцій.
17. Класифікація та визначення порушень ефекторної сфери
18. Способи виявлення розладів ефекторної сфери.
19. Синдроми пригнічення та потьмарення свідомості
20. Особливості догляду, спостереження, транспортування хворих із порушенням свідомості.
21. Методи визначення стану свідомості та його порушень.
22. Межові непсихотичні синдроми: астенічний, невротичні (неврастенічний, obsесивно-фобічний, дисморфофобічний, істеричний), депресивні, іпохондричні, соматоформні.
23. Психотичні синдроми: депресивні, маніакальні, параноїдні, паранойяльні, дисморфоманічні, кататонічні, гебефренічні, деліріозні, онейроїдні, аментивні, астенічної сплутаності свідомості, сутінкового стану свідомості, галюциноза.
24. Дефектно-органічні синдроми: психоорганічні, олігофренії, деменції, психічного маразма.
25. Основні клінічні форми соматогенних психозів.
26. Класифікація психічних порушень при гострих та хронічних інфекціях.
27. Психічні порушення у гострому періоді черепно-мозкової травми, їх лікування та профілактика.
28. Психічні порушення у пізньому періоді травматичної хвороби.
29. Резидуально-органічні наслідки черепно-мозкових травм.
30. Поняття, психоактивних речовин, феноменів вживання та залежності.
31. Поняття великого наркоманічного синдрому.
32. Особливості і перебіг наркологічних захворювань по фазах.
33. Вплив алкоголю на вищу нервову діяльність людини.
34. Просте алкогольне сп'яніння, його ступені, індивідуальні особливості, діагностика, надання медичної допомоги при гострих алкогольних отруєннях.
35. Патологічне алкогольне сп'яніння, діагностика, судово-психіатрична експертиза.
36. Алкоголізм, його критерії, наркоманічний синдром при алкоголізмі.
37. Діагностика алкогольного абстинентного стану, медична допомога.
38. Стадії алкоголізму, особливості деградації особистості.
39. Організація наркологічної допомоги.

- 40.Профілактика алкоголізму та його рецидивів.
- 41.Медичний, соціальний і правовий критерії наркотичних речовин.
- 42.Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання нікотину.
- 43.Поняття психогенного розладу
- 44.Етіологічні та патогенетичні фактори психогенних розладів
- 45.Класифікація психогеній.
- 46.Визначення понять емоційно-стресова, адаптаційна реакції, неврози.
- 47.Клінічна картина неврастенії.
- 48.Класифікація та клінічна картина тривожних розладів.
- 49.Клінічна картина obsесивно-компульсивного розладу.
- 50.Клінічна картина дисоціативних розладів
- 51.Депресивні невротичні розлади.
- 52.Класифікація, клінічна картина та лікування соматоформних розладів
- 53.Гострі реактивні психози.
- 54.Затяжні реактивні психози.
- 55.Визначення поняття посттравматичного стресового розладу (ПТСР).
- 56.Клінічні особливості ПТСР.
- 57.Профілактика та лікування ПТСР.
- 58.Визначення поняття шизофренія.
- 59.Причини шизофренії.
- 60.Основні ознаки шизофренії.
- 61.Основні клінічні форми шизофренії,
- 62.Типи перебігу шизофренії.
- 63.Кінцевий стан шизофренії. Поняття про ремісію та дефект.
- 64.Клінічна картина маніакально-депресивного психозу. Циклотимія.
- 65.Масковані депресії.
- 66.Суїцидальна поведінка при психічних захворюваннях та у психічно здорових осіб.
- 67.Первинна (генуїнна) та вторинна (симптоматична) епілепсія. Пароксизм, його клінічна характеристика.
- 68.Класифікація пароксизмальних проявів. Тоніко-клонічний судомний припадок, допомога хворому.
- 69.Епілептичний статус і лікувальні заходи щодо виведення хворого з цього стану.
- 70.Принципи терапії хворих на епілепсію.
- 71.Розлади особистості та поведінки у дорослих, фактори, що сприяють їх розвитку.
- 72.Причини олігофренії та класифікація за етіологічними ознаками. Принципи терапії, корекції, експертизи, реабілітації при олігофреніях. Організація навчально-виховного та трудового процесу при олігофренії.
- 73.Клінічні форми олігофренії. Сомато-неврологічні прояви олігофренії.
- 74.Принципи терапії, корекції, експертизи, реабілітації при олігофреніях. Організація навчально-виховного та трудового процесу при олігофренії.
- 75.Психофізичний інфантилізм. Межова розумова відсталість.
- 76.Клінічні варіанти психопатії та акцентуацій характеру. Основні принципи

- терапії, реабілітації та профілактики розладів особистості та поведінки у дорослих.
77. Історія становлення психіатрії та неврозології.
 78. Психастенічний невроз.
 79. Поняття «норма», аномального та нормального розвитку у сучасних психіатрії та психології.
 80. Обсесивно-компульсивний невроз.
 81. Співвідношення біологічного та соціального в структурі особистості в нормі та патології.
 82. Психологічна характеристика реактивних психозів.
 83. Психологічна характеристика та класифікація порушень відчуттів та сприйняття.
 84. Внутрішня картина хвороби та конверсійні симптоми.
 85. Психологічна характеристика та класифікація порушень пам'яті та уваги.
 86. Клінічна характеристика різних видів психопатій.
 87. Психологічна характеристика та класифікація порушень мислення та інтелекту.
 88. Класифікація та загальна характеристика олігофреній.
 89. Психологічна характеристика та класифікація порушень емоційно-вольової сфери.
 90. Чинники суїцидального ризику.
 91. Психологічна характеристика та класифікація порушень свідомості.
 92. Психологічна характеристика розладів харчових потягів.
 93. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу.
 94. Психопатологічна характеристика різних періодів травматичної хвороби.
 95. Психологічна характеристика та класифікація видів алкоголізму.
 96. Медична та психологічна профілактика та терапія при психогенних психічних захворюваннях.
 97. Психологічна характеристика та класифікація видів токсикоманії та наркоманії.
 98. Зміни особистості при хронічних соматичних захворюваннях.
 99. Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях.
 100. Медична профілактика та терапія при інволюційної психічної патології.
 101. Психосоматичні захворювання.
 102. Медична профілактика та терапія психічних порушень при гострих та хронічних інфекціях.
 103. Непсихотичні та психотичні порушення при судинних психозах.
 104. Медична профілактика та терапія при шизофренії.
 105. Пресенільні психози, деменції пресенільного віку, старечі психози.
 106. Загальна суїцидологія. Соціально-демографічні чинники.
 107. Клінічна та психологічна характеристика різних видів епілепсії.
 108. Методи психотерапевтичної корекції при непсихотичних психічних захворюваннях.
 109. Проблеми діагностики та систематизації різних форм шизофренії.

110. Медична профілактика та терапія при епілепсії.
111. Клінічна картина розвитку маніакально-депресивного психозу.
112. Методи психотерапевтичної корекції при психотичних психічних захворюваннях.
113. Психологічна характеристика гострих реакцій на стрес та адаптаційних реакцій.
114. Медико-психологічна допомога при психічних захворюваннях.
115. Істерічний невроз.
116. Медична профілактика та терапія при біполярному розладі.
117. Роль психічних факторів у виникненні та протіканні соматичних захворювань. Психосоматичні захворювання.
118. Визначення та класифікація епілепсії. Клінічна характеристика.
119. Співвідношення біологічного та соціального в структурі особистості в нормі та патології.
120. Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
Модуль 1				Модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	15	5	5	5	15	40	100

За всіма темами бали, які отримують студенти виставляються за умови присутності студента на відповідному занятті за умови активної участі у обговоренні теми.

За темами 4 та 8 бали сумуються наступним чином: 5 балів студент отримує за присутність та активну роботу на занятті, 10 балів студент отримує за умови виконання та захисту реферативної роботи (загалом 15 балів).

Модуль 1 вважається зарахованим за умови отримання студентом мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент для зарахування і є 10 балів.

Модуль 2 вважається зарахованим за умови отримання студентом мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент для зарахування і є 10 балів.

Студента є допущеним до підсумкового семестрового контролю за умови виконання самостійної роботи (мінімальна кількість балів 20).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
1-49	FX	незадовільно	не зараховано

11. Методичне забезпечення

1. НМК з дисципліни.
2. Основи невротології та психіатрії. Навчально-методичний комплекс для студентів зі спеціальності «Психологія» / Укладачі: Кочарян О.С., Терещенко Н.М., Федосєєв В.А. – Х.:ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. – 19 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Клиническая психиатрия: Справ. пособие : / Н.Е. Бачерников, К.В. Михайлова, В.Л. Гавенко и др. . - К. : Здоров'я, 1989 . - 512 с
2. Психиатрия : учебное пособие для вузов : / Виктор Павлович Самохвалов, Александр Александрович Коробов, Владимир Алексеевич Мельников и Николай Викторович Вербенко . - Ростов-н/Д : Феникс, 2002 . - 576 с. - Библиогр.: с.558-561 (58 назв.)
3. Психиатрия: учебник : / Мария Васильевна Коркина, Надежда Дмитриевна Лакосина, Андрей Евгеньевич Личко и Иван Сергеевич Сергеев . - 2-е изд., перераб. и доп.. - М. : МЕДпресс-информ, 2002 . - 566 с. - Библиогр.: с.554-557.
4. Психологія. Медична психологія. Психіатрія (термінологія): / Уклад. Ігор Іванович Кутько, Микола Іванович Пилипенко, Анатолій Якович Циганенко и інш. . - Х. : НДІ медичної радіології ім. С.П. Григор'єва, 1996 . - 314 с.
5. Карвасарский Б.Д. Неврозы. – М.: Медицина, 1990.
6. Кирпиченко А.А. Психиатрия : / А.А. Кирпиченко , 2001.
7. Коркина М. В. Психиатрия : учебник для вузов : / Мария Васильевна Коркина, Надежда Дмитриевна Лакосина и Андрей Евгеньевич Личко . - М. : Медицина,

- 1995 . - 607 с. - (Учебная литература для студентов медицинских вузов)
Библиогр.: с.598-600.
8. Лакосина Н. Д. Медицинская психология : / Надежда Дмитриевна Лакосина . - 2-е изд., перераб. и доп.. - М. : Медицина, 1984 . - 272 с.
 9. Каменецкий Д. А. Неврология и психотерапия : Учеб. пособие : / Давид Александрович Каменецкий . - М. : Гелиос АРВ, 2001 . - 384 с. - (Практика доктора Каменецкого) Библиогр.: с.372-382.
 10. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. – М.: Медпресс-информ. – 2000. – 592 ст.
 11. Старшенабум Г.В. психосоматика и психотерапия: Исцеление души и тела. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2005. – 495 с.
 12. Фрейд З. Введение в психоанализ.
 13. Хорни К. Психология женщины. – М.: академический проект, 2007. – 240 с.
 14. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия. – М. : Апрель пресс, 2006. – 576 с.

Допоміжна

1. Судебная психиатрия: Руководство для врачей : , 1988 . - 400 с.
2. Детская психиатрия: Учебник : / Нина Викторовна Александрова, Марина Петровна Билецкая, Нина Леонидовна Васильева и Виктор Глебович Вахарловский ; Под ред. Э.Г. Эйдемиллер . - СПб.; М.; Х.; Минск : Питер, 2005 . - 1120 с.
3. Кузнецов В.М. Психіатрія : Навч. посібник для лікарів-інтернів і курсантів ін-тів удоскон. лікарів : / В.М. Кузнецов и Володимир Мечиславович Чернявський . - К. : Здоров'я, 1993 . - 343 с. –
4. Психіатрія : Підручник : / Олександр Костянтинович Напрєєнко, І.Й. Влох, О.З. Голубков и А.О. Двірський . - К. : Здоров'я, 2001 . - 582 с.
5. Серикова О. И. Экспертиза психически больных : Учеб.-метод. пособие к практ. занятиям по курсу "Психиатрия и наркология" для студентов 4 курса фундамент. медицины : / Ольга Ивановна Серикова, Ольга Вячеславовна Скрынник и Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина . - Х. : Издательство ХНУ им. В.Н. Каразина, 2004 . - 35 с. - (Методическая литература) Библиогр.: с.35.

6. Халмурадов Б. Д. Судова психіатрія: основні терміни та поняття : навчальний посібник-довідник для вузів : / Батир Данатарович Халмурадов и О.Г. Швачко . - К. : Центр навчальної літератури, 2006 . - 77 с. - Бібліогр.: с.76.

15. Інформаційні ресурси

1. www.koob.ru
2. www.psylib.ru
3. www.psychiatry.ru

Варіанти контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання)

Варіант 1.

1. Класифікація та визначання порушень відчуттів: гіперестезії, гіпестезії, анестезії, сенестопатії.
2. Клініка, діагностика, лікування алкоголізму, його критерії, наркоманічний синдром при алкоголізмі.

Варіант 2.

1. Класифікація та визначання порушень сприймань: ілюзії, психосенсорні розлади, галюцинації.
2. Клініка, діагностика, лікування неврастенії.

Варіант 3.

1. Класифікація та визначення порушень пам'яті
2. Клініка, діагностика, лікування obsесивно-компульсивного розладу.

Варіант 4.

1. Класифікація та визначення порушень мислення та інтелекту
2. Клініка, діагностика, лікування дисоціативних розладів

Варіант 5.

1. Класифікація та визначення порушень емоцій
2. Клініка, діагностика, лікування шизофренії.

Варіант 6.

1. Класифікація та визначення порушень ефекторної сфери
2. Клініка, діагностика, лікування маніакально-депресивного психозу. Циклотимія.

Варіант 7.

1. Синдроми пригнічення та потьмарення свідомості
2. Клініка, діагностика, лікування первинної (генуїної) та вторинної (симптоматичної) епілепсії. Пароксизм, його клінічна характеристика.

Варіант 8.

1. Межові непсихотичні синдроми: астенічний, невротичні (неврастенічний, obsесивно-фобічний, дисморфофобічний, істеричний), депресивні, іпохондричні, соматоформні.
2. Причини олігофренії та класифікація за етіологічними ознаками. Клініка, діагностика, лікування, експертиза, реабілітація при олігофреніях. Організація навчально-виховного та трудового процесу при олігофренії.

Варіант 9.

1. Психотичні синдроми: депресивні, маніакальні, параноїдні, паранойяльні, дісморфоманічні, кататонічні, гебефренічні, деліріозні, онейроїдні, аментивні, астенічної сплутаності свідомості, сутінкового стану свідомості, галюциноза.
2. Клініка, діагностика, лікування розладів особистості у дорослих.

Варіант 10.

1. Дефектно-органічні синдроми: психоорганічні, олігофренії, деменції, психічного маразма.
2. Психосоматичні захворювання. Клініка, діагностика, лікування